

MEGEP

TRABZON BÖLGE OFİSİ

Trabzon İli Meslek Eğitimi

SWOT

Analizi Raporu

Dr. Ufuk YÜZÜNCÜ

11 Ekim 2005, Akçaabat Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Trabzon

GİRİŞ

MEGEP Trabzon Bölge Ofisi tarafından Bölgeye bağlı tüm illerde (Trabzon, Erzurum, Trabzon, Kars ve Van) Mesleki Eğitimin SWOT analizi çalıştay'ı ile İl'lerin Mesleki eğitimin orta ve uzun vadeli planlarının yapılabilmesi, mesleki eğitimin yörenin ve bölgenin sosyo ekonomik ihtiyaçlarına yanıt verebilecek şekilde yeniden tasarlanabilmesi, yerelleşme sürecinde yerel yönetimlerin meslek temsilcilerinin ve odalarının, mesleki eğitimle ilgilenen tüm STK nın görev ve sorumlulukları hususunda bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda yapılmak istenen SWOT çalışması, Trabzon İli Mesleki Eğitiminin orta ve uzun vadeli planlarının yapılabilmesini, yol haritasının belirlenip takip edilecek stratejinin tespit edilmesini, içermektedir.

SWOT analizi kapsamında hedeflenen ve çalışma neticesinde beklenen sonuçlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Hedefler:

- 1) İl bazında Mesleki Eğitimin **Güçlü, Zayıf** yanları ile karşısına çıkacak **Fırsatlar** ve **Tehlikeler** açısından irdelenmesi ve analiz edilmesi
- 2) Gelişmekte olan sosyo-ekonomik yapı içerisinde İldeki Meslek Eğitimin kapasitesi ve yeri
- 3) Geleceğe yönelik mesleki eğitimin il bazında yeniden yapılandırılması
- 4) İl Mesleki eğitimin uzun vadeli projeksiyonu
- 5) Genel değerlendirme

Beklenen Sonuçlar:

- 1) İl ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin, Meslek Okulları yönetici ve idarecilerin, STK ve Sendika temsilcilerinin il bazındaki Meslek Eğitimin yörenin ihtiyaçlarına göre tasarlanmasında görev ve sorumluluk almaları
- 2) Meslek eğitimin yörenin sosyo-ekonomik ihtiyaçlarına yönelik yeniden yapılandırılması, meslek eğitimi orta ve uzun vadeli projeksiyonlarının çıkarılması
- 3) Yerelleşme sürecinde Mesleki eğitimde işbirliği ve stratejinin tanımlanması
- 4) Meslek eğitiminde yerel kısa vade ihtiyaçlarının belirlenmesi
- 5) Çıktı ve sonuçların yetkili mercilere ulaştırılması için raporlanması

SWOT analizinin amacı: Mesleki Eğitiminin **Güçlü (S)** ve **Zayıf (W)** yanlarını, mesleki eğitim açısından doğan **Fırsatları (O)** ve **Tehlikeleri (T)** detaylı olarak irdelemektir.

Tam gün sürecek Çalıştay'ın açılış konuşmalarından sonra yapılan kısa bir giriş bölümünden sonra katılımcılar yukarıda belirtilen alanlara göre dört (4) ana gruba ayrılarak her bir grup kendi alanında mesleki eğitimin bir değerlendirmesini yapmıştır. Elde edilen grup değerlendirme sonuçları tüm katılımcılara tanıtılmış, tüm çalışma grubunun değerlendirmesine ve ortak görüşüne sunulan çalıştay çıktıları derecelendirilmiştir. Bu derecelendirme neticesinde her bir grubun sunduğu çıktılardan elde edilen en az üç (3) sonuç ivedilikle ele alınması gereken öncelikler grubuna dâhil edilmiştir. Her Grup kendi içinde bir sözcü ve protokolcü seçmiş grup çıktıları sözcüler tarafından genel kurula sunulmuştur.

Açılış Konuşmaları (Özet):

Trabzon Milli Eğitim Müdürlüğü Müdür Vekili **Sn. Süleyman ÇAKAR**

Sayın Valim, sayın davetliler bilim ile teknoloji alanındaki gelişmelerin ekonomik ve sosyal hayatta yaptığı köklü değişimler, uluslararası rekabet ve işbirliği eğitim sisteminin sürekli geliştirilmesini sonucunu doğurmaktadır. Avrupa Birliği ve hibesi ve Türk Hükümetinin katkı paylarından oluşturulan ortak bir finansman kaynağı ile yürütülmekte olan “**Türkiye’de Mesleki Eğitimi Geliştirme ve Güçlendirme Projesi**”, kapsamında bugün MEGEP Bölge Ofisi kolaylaştırıcılığında **Trabzon ili mesleki eğitimin SWOT analizi çalıştay**’ını yapmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Kamu kurum ve kuruluşları, işletmeler, STK lar ve sendikaların katılım ve katkıları ile tam gün sürecek bu çalıştay sonucunda Trabzon daki meslek eğitiminin zayıf ve güçlü yanları ile, karşısına çıkan fırsatlar ve tehditler analiz edilecektir.

Avrupa Birliğinin belirlediği temel politikalar çerçevesinde eğitimin niteliğinin yükseltilmesi, eğitimde teknoloji kullanılmasının desteklenmesi mesleki eğitimde teknik işgücünün kalkınması mesleki teknik eğitim kurumları ile iş dünyası arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi, mesleki eğitim sisteminin yaşam boyu öğretim ilkeleri çerçevesinde yapılandırılması ve öğrenen bir toplum olma yolunda desteklenmesi, mesleki teknik eğitim sistemi ile ilgili olarak Avrupa Birliği müfredatında bilgi ve deneyimleri paylaşmak noktasında, Trabzon ili olarak yerel bazda yapılan çalışmalar yeniden yapılanma ilgili görüş ve bilgiler ortaya konacaktır.

İlimizdeki mesleki ve teknik eğitimin yüzde 22 olan okullaşma oranının yeterliliği ile yörenin sosyo-ekonomik ihtiyaçlarına göre planlanmasının tartışılacak. İlimizde mesleki eğitimin orta ve uzun vadede yeni hedefler ile Avrupa Birliği entegrasyon sürecinde mesleki eğitiminde yerelleşme, meslek odaları ve işletmelerde ile işbirliği stratejilerinin geliştirilmesi ve benzeri konularda yol haritamızı belirlemiş olacağız.

Bu nedenle bugün Trabzon'daki işletmeler ve mesleki eğitim için önemli bir gün. Gün buyu sürecek çalışmanın önemli atılımlar getireceğine ve gerçekleştirilecek olan girişimlere yön vereceğine inanıyorum, çalışmaya katılanlar ve katkıda bulunan herkese teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Trabzon Valisi **Sn. Hüseyin YAVUZDEMİR**

Çok değerli çalışma arkadaşlarım değerli katılımcılar basınımızın değerli mensupları. MEGEP çerçevesinde düzenlenen bu çalıştay da sizlere hitap etmekten sizlerle beraber olmaktan büyük mutluluk duyuyorum, sözlerimin başında hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım bugün bir bilişim çağındayız, teknolojiler baş döndürücü bir hızla geliyor. Tabi insanlık bunun peşinden koşturuyor yetişmeye çalışıyor. Her alanda olduğu gibi mesleki ve teknik eğitim alanında da, bu günkü çalışmanın düzenlenmesindeki amacı en iyi olmak en iyi araştırmak, çünkü bugünün iyisi artık yarının eskisi olmaktadır.

İnsanoğlu daima iyiyi araştırmak durumundadır. SWO analizi diyoruz. SWOT bildiğiniz gibi İngilizce bir tabirdir ve derinlemesine yapılan bir analizdir. Bir konuyu çok iyi bileceğiz ki iyiyi ve güzeli bulalım. Ben bu çalıştay'ın düzenlenmesinde emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum bu çalıştayımızın Trabzon'un mesleki ve teknik eğitimine önemli katkı sağlamasını temenni ediyorum, emeği geçen herkese tekrar teşekkür eder hepinize en içten sevgi ve saygılar sunuyorum.

MEGEP Trabzon Bölge Ofisi Yöneticisi **Sn. Dr. Ufuk Yüzüncü:**

Sayın Valim, değerli katılımcılar bugün burada bulunmaktan ve sizinle beraber Trabzon için bir çalışma yapmaktan büyük guru duymaktayım. Hepinize hoş geldiniz diyor ve saygıyla selamlıyorum. MEGEP veya İngilizce kısaltmalar olan SVET olarak tanımladığımız ve 2004 yılında faaliyete geçen projemiz Avrupa Birliğinin hibesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin katkılarına ile hayata geçirilen ve Meslek Eğitimi Geliştirme ve Güçlendirmeyi amaçlayan bir projedir. Amaç meslek eğitimi değiştirmek değildir amaç var olan meslek eğitimi yeniden yapılandırmak, mevcut sistemimizi korumak ve gelişmiş ülkeler ve özellikle Avrupa birliğindeki meslek eğitim standartlarına ulaşmaktır. Geçmişimizi inkâr etmiyoruz, yeni bir sistemi kopyalamıyoruz mevcut sistemimizi güçlendiriyoruz.

Projemizin genel hedefleri nelerdir: öncelikle nitelik olarak nicelik olarak, sistem olarak Avrupa birliğindeki meslek okulları seviyesine getirmektir. Projemize genel liseleri de dâhil ederek okullar arası yatay ve dikey sağlamak fırsat eşitliği yaratmaktır. Türkiye'deki eğitim sistemine bir baktığımızda genel liselerdeki okullaşma oranının meslek liselerine göre çok fazla oğlunu tespit ediyoruz.

Amacımız bu % 65 e %35 olan bu oranı meslek liseleri lehine çevirmektir. Bu oranın sanayileşmek isteyen bir ülke için ve Avrupa seviyesine ulaşmak isteyen bir ülke için az olduğunu düşünmekteyiz.

Meslek eğitimimizin temel taşları nelerdir. İlk önce okullarımızı ekipman yönünde geliştirmek, yeni eğitim standartları geliştireceğiz, bu ekipmanları yeni eğitim modülleri ile donatacağız ve modüllerin Türkiye genelinde meslek liselerinde yaygınlaştırılması sağlanacak. Kısacası Hakkâri'de bir meslek okulunda öğretilen torna tesviye modülü ile Edirne'de okutulan torna tesviye modülü arasında nitelik ve nicelik olarak bir fark olmayacaktır. Bu özellikle eğitim eşitliği sağlayabilmek, meslek okulu öğrencilerini aynı bilgi ve beceri eğitiminden geçirebilmek için gereklidir.

İkinci bir adımımız, öğretmenlerimizi eğitiyoruz. Her okulumuzda iki öğretmenimiz var ve bu öğretmenlerimizi yeni sisteme entegre ediyoruz. Özellikle yeni sistemin gerektirdiği öğretmen modeli nedir, öğrenci modeli nedir, öğretmenin meslek eğitiminde sanayi ile olan ilişkisi nedir, öğretmenin öğrenciyi meslek eğitime yönlendirmede rolü nedir, düşüncesi ile öğretmenlerimiz yeniden yapılanma kapsamına dâhil ettik. Bu kapsamda öğretmenlerimiz önümüzdeki yıllardan itibaren sahaya çıkıp öğretmenin öğrenciden beklentisi nedir, öğrencinin öğretmenden beklentisi nedir, yeni öğretim ve eğitim stratejisi nedir gibi konuları tanıtarak Türkiye'deki tüm meslek okullarını yeni sistemimize dâhil etmeğe çalışacağız.

Her yıl büyük bir kitle üniversite kapısı önünde bir meslek eğitimi için yığılmakta, bunların ancak çok kısıtlı bir kısmı üniversitelere girmektedir. Dışarıda kalan kesim okuryazar ama bir meslek sahibi olmayan kitle olarak tekrar ek bir bütçe ile kurslara gitmekte ve ailelere, bireylere ve devlete büyük bir mali yük getirmektedir. Meslek eğitimi genel liselere göre daha pahalıdır biliyoruz ve bizde genelde ucuz eğitimi seçiyoruz, ama ucuz etin yahnisi pahalı olurmuş diye de bir atasözümüz var, hatırlamakta fayda olur diye düşünüyorum.

Projenin diğer bir hedefi ulusal yeter sistemini Türkiye genelinde uygulamak ve yaygınlaştırmaktır. Buradaki amaç bir kişi hangi okuldan mezun olursa olsun aldığı sertifika ve diplomanın Türkiye'nin ve dünyanın her yerinde aynı geçerliliğe sahip olmasını sağlamaktır.

Sivil Toplum Kuruluşları bun projenin en önemli ayağı. Buna rağmen maalesef STK Trabzon dâhil Türkiye'nin hiçbir yerinde kendilerini meslek eğitiminin bir parçası olarak görmediler, hep figüran rolünü üstlendiler, ama söyle bir baktığımızda özellikle AB ülkelerine, meslek odaları meslek kuruluşları ve STK lar meslek eğitiminin bire bir parçası. Bu kuruluşlar bütün güçleri ile elemanları ile meslek eğitimini yönlendiren meslek eğitiminin içeriğini oluşturan ve istedikleri nitelikte meslek elemanı yetiştirilmesini sağlayan kurumlar konumundadırlar. Artık başrolü almaları gerekmektedir. Meslek eğitimindeki görev ve sorumluluğu almak zorundadırlar zaten bu yönde de bir oluşum var, inanarak bilinçli bir şekilde

meslek eğitimin bir parçası olacaklardır diye düşünmekteyim. Beraberce meslek tanımlarını yapıyoruz ve eğitim müfredatlarını belirliyoruz. Amacımız meslek eğitimine yeni bir yön vermek ve strateji belirlemektir.

Bu günkü çalışmanın amacı bölgemiz için Trabzon için bir yol haritası oluşturmak. Temel düşünce bölgenin ihtiyaçlarına göre sosyo-ekonomik gereksinimlerine göre meslek eğitimi ihtiyacını belirlemek ve bu yönde bir yol haritası çizerek belirlenen hedeflere ilerlemek ve ilk adımları tespit etmektir. Kısaca Trabzon un orta ve uzun vadede projeksiyonunu oluşturmak alınacak kararlarda bir kilometre taşı olmasını arzu ediyoruz. Bu vesile ile katılımınızdan dolayı hepimize içten teşekkürlerimi arz eder iyi bir çalışma olmasını dilerim.

BEYİN FIRTINASI

Giriş bölümünün ardından tüm katılımcılara SWOT analizi nedir? Ve Nasıl Yapılır? Başlıklı bir PowerPoint sunumu yapılarak katılımcılara SWOT analizi ve uyulması gereken kurallar hakkında bilgilendirildi; akabinde “Trabzon İli ve Mesleki Eğitim’in Geliştirilmesi ve Güçlendirilmesi“ başlıklı bir sorgulamayla bir beyin fırtınası yapıldı. Beyin fırtınası neticesinde Trabzon İli Mesleki Eğitiminin SWOT analizinin aşağıda sıralanan ana başlıklara dâhilinde değerlendirilmesine karar verildi.

Mesleki ve Teknik Eğitim

1. Profesyonel bir eğitim gerektirir.
2. Yaşamın kendisidir.
3. Kişinin bilgi ve yetenekleri doğrultusunda olması gerekir
4. Üretirken yapmak yaparken öğrenmek
5. Sevmediğin işi yapma yaptığın iş sev.
6. İş ve işin tanımlanması ve tanınması gerekir
7. Yönlendirme yapılması gerekir.
8. İhtiyaçların belirlenmesi.
9. Olanakların yeterli olması gerekmektedir.
10. Üreticinin ve tüketicinin talebi
11. Sosyal ve kültürel yapının mesleki eğitime etkisi. (Moda reklâmlar)
12. İstihdama göre ara eleman yetiştirme.
13. Yetiştirilecek olan elemanların öncelikleri.
14. İşe göre insan yetiştirme.
15. Kişilerin ne istediğini bilmesi gerekir.
16. Sektörde işletmede beceri eğitimi
17. Hizmet içi –yaşam boyu öğretim-
18. Sektörün ihtiyacına göre eğitim vermek.
19. İhtiyaç belirleme analizi.
20. Uluslar arası geçerlilik ve tanımlılığının sağlanması
21. İş Yönetimi - İnsan kaynakları yönetimi
22. Teknolojik gelişmelerin takibi

23. Öğretmen ve donanım yeterliliği
24. Öğrencilerin kendilerini tanınması
25. İlgi beceri ve yetenekleri
26. Seviye belirleme
27. Mesleki eğitimle ilgili Ar-Ge çalışmaları
28. STK, ve sosyal ortakların entegre çalışması
29. Teknolojik gelişmelere uyum (Hizmet içi eğitim ve toplantılar)
30. Girişimcilik-Yeni fırsatlar arayışı
31. Rekabet ve kalite (Eğitim ve ürün kalitesi)
32. Eğitim standardı, meslek standardı, kalite standardı.
33. Doğal kaynakların kullanımı
34. Yeni meslekler
35. Çevre koruma
36. Sosyal çevrenin eğitimi
37. Sosyal güvenlik
38. Emniyet- İş güvenliği
39. Devlet düzenleyici ve denetleyicidir
40. Uluslararası işbirliği
41. Kişi ve kurumlarda Sorumluluk duygusu
42. Paydaşların İş bölümü
43. Eğitim seviye programı
44. Hangi sektörde verilecek eğitimin kime ve neye göre verileceği.
45. Görev yetki ve sorumluluk tanımı
46. Mesleki etik
47. Kent kültürü
48. Stratejik planlama
49. Hukuk devleti Adil, sosyal, eşitlik, yasal haklar, ücretler
50. İhtiyaç belirleme veri tabanı
51. Sektör analizi (Tanımlamalar)
52. İletmelerin mesleki kurum ve okullarla işbirliği yapması
53. Ahlaki sorumluluk
54. Müşteri memnuniyetinin yasa ve kurallara uyumluluğu
55. İhtiyacın çevreye uyarlanması
56. Siyasi reform talebi

Bugünkü Mesleki Eğitim

1. Yasa koyucuların elinde birer oyuncaktır
2. Geçiş sürecindedir
3. Karmaşık bir yapılanma içerisindedir
4. Kendini tanımama
5. Sektörle kurumlar arasında diyalog kopukluğu
6. İşbirliği yetersizliği
7. Talep azlığı
8. Teknolojiyi yakalamama
9. Meslek eğitim son çare olarak görülüyor
10. Stoka mal üretme (İstihdam edilebilir eleman yetiştirmeme)

11. Mesleklerin tanıtımı eksik
12. İstihdam olanakları yapılamadığından mesleki eğitime ilgi az
13. Toplumun bilinçlendirme
14. Mesleklerin saygınlığı
15. Yatay ve dikey geçiş eksikliği
16. Mesleki eğitim veren eğitimcilerin yetersizliği
17. Ulusal yeterlilik denklik yok
18. Modüler eğitimin olmayışı
19. Uzmanlık alanında çalışamama ve yükseköğrenim görememe
20. Meslek eğitimdeki program esnekliğinin tam uygulanamaması
21. Üretim toplumu bireyi olamama

ATELYE ÇALIŞMALARI

1. GRUP

GÜÇLÜ YÖNLER		
No	Trabzon İli Mesleki Eğitimin Güçlü Yönleri	Güçlü yönlerin devam ettirilmesine yönelik atılması gereken adımlar
1	<p>Trabzon, jeopolitik (coğrafi) konumu itibarı ile Türkiye'nin iç bölgelerine rahatça ulaşma imkânında bir düğüm noktasıdır.</p> <p>Kafkasya devletlerine ve Orta Asya cumhuriyetlerine olan doğal bağlantıları ile önemli jeopolitik strateji noktasını oluşturmaktadır.</p> <p>Geliştirilen karayolu bağlantıları ile bu ülkeler için lojistik ana üs konumundadır. Ayrıca Karadeniz sahil kenti olması dolayısıyla güçlü ve geliştirilebilir deniz aşırı bağlantıları vardır. Her türlü ulaşım olanakları bakımından güçlüdür.</p>	<p>Trabzon ilinin geleneksel ipek yolu üzerinde olması, Trabzon' un diğer il ve ülkelerle olan deniz, kara ve hava ulaşımı daha da geliştirilebilir.</p> <p>Trabzon'un ulusal ve uluslararası bir kara ve deniz düğüm noktasında olması, özellikle Kafkasya ve Orta Asya'ya olan güzergâhlarda taşımacılık alanında önemli bir lojistik avantaj sağlamaktadır. Bu avantajın güce dönüştürülmesi, mesleki eğitimin özellikle taşımacılık, lojistik ve organizasyon alanında yeni meslek eğitimleri ile takviye edilmesini gerekmektedir. Bu sistem içerisine demiryolu alternatifinin değerlendirilmesi ve buna bağlı olarak yeni mesleklerin geliştirilmesi imkânı vardır.</p> <p>Özellikle taşımacılık lojistik hizmetleri ve bunlarla ilgili meslek eğitimleri, kara, deniz ve hava taşımacılığındaki koordinasyon hizmetleri güçlü ve ihtisaslaşmış meslek eğitimleri ile geliştirilebilir.</p>
2	<p>Yetişmiş İnsan Kaynaklar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yetişmiş ve tecrübeli öğretim üyeleri • Tecrübeli meslek erbabı • Genç ve dinamik eğitimci kadroları • Geleneksel güçlü bir aile yapısı	<p>Beşeri kaynakların bilgi ve becerilerinin artırılması yönünde bilgilendirme, bilinçlendirme ve yönlendirme çalışmalarına ağırlık verilmesi ve bunların devam ettirilmesi. Eğitim ile ilgili özellikle mesleki eğitim ile ilgili teşviklerin geliştirilmesi.</p> <p>Mesleki yönlendirmelerin</p>

	Yeniliğe açık araştırmacı ve sorgulayıcı bir eğitimci kadrosu, eğitimi teşvik eden aile ve kültür yapısı.	ilköğretimden itibaren güçlendirilmesi
3	<p>Trabzon'un doğal zenginliklerinin, denizinin, yaylalarının, tabii güzelliklerinin, tarım alanlarının varlığı.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yayla • Doğa • Turizm • Tarım 	<p>Bu alanlara bağlı olan meslekler geliştirilebilir. Bu alanlarla ilgili verilen mesleki eğitimler güçlendirilebilir ve geliştirilebilir. Bu alanların korunması ve geliştirilmesi sağlanabilir.</p> <p>Bu alanlar ile ilgili meslekler geliştirilebilir, bu gibi mesleklerin eğitimi varsa günümüzün ihtiyacına göre yeniden yapılandırılabilir. Sektörleri geliştiren ve güçlendiren politika ve stratejilerin üretilmesi.</p>
4	<p>Güçlü Eğitim Kurumları yapısı</p> <p>Mesleki Eğitimde çekirdek uzman kadronun var olması</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karadeniz Teknik Üniversitesi • Meslek Yüksek Okulları • Meslek Okulları • Mesleki Eğitim Merkezleri • Halk Eğitim Merkezleri <p>Nitelikli öğretim üyesi, nitelikli meslek öğretmenleri, fiziksel ve mekânsal alt yapı yeterliliği, bilgi kanallarına erişme kolaylığı, meslek liselerinde temel ARGE yapılanması ve araştırma, geliştirmeye ve değişime açık yönetim kadrolarının iş başında olması</p>	<p>Bölgemizde var olan Teknik Üniversite Aracılığıyla uzman kadronun yenilenebilmesi.</p> <p>Eğitim kurumlarının nitelik ve nicelik olarak güçlendirilmesine devam edilmesi ARGE çalışmalarına, özellikle meslek okullarında, ağırlık verilmesi ve özendirilmesi, meslek liselerini ve meslek okullarını tercih edilen eğitim kurumları haline getirecektir. Aynı şekilde Meslek liselerinde bulunan bölümlerin üniversite bünyesinde de açılması meslek liselerinin önünü teşvik edici yönde açacaktır.</p> <p>Ücret politikalarını iyileştirmesi, Müfredatların güçlendirilmesi, eğitim elemanlarının nitelik ve nicelik olarak eleman olarak güçlendirilmesi, mesleki eğitimdeki alt yapıyı güçlendirecektir.</p>

<p>5</p>	<p>Trabzon'daki Mesleki Eğitimin üretime yönelik olması ve meslek okullarının eğitim esnasında üretime katkıda bulunması.</p> <p>Öğrencilerin Mesleki Eğitim okullarından mezun olduktan sonra kazanmış oldukları bilgi ve mesleki becerileri iş piyasasında değerlendirme imkânına sahip olmaları.</p> <p>Mesleki Eğitim Okullarından mezun olan bireylerin diğer eğitim kurumlarından mezun olanlara göre iş piyasasına daha çabuk adapte olabilmesi</p> <p>Donanım olarak (laboratuvar, araç gereç vb.) diğer eğitim kurumlarına göre yeterli ve daha üst düzeyde olmasından.</p>	<p>Devletin; öğrenci ve mezunları girişimcilik noktasında yüreklendirmeye yönelik imkânlarını (teşvik, kredi, burs) genişletilmesi.</p> <p>Sektör ve okul arasındaki diyalogun geliştirilmesi, okul – sektör arasında bilgilendirme toplantıları, paneller vb. yapılması ve bunların tabana yayılması.</p> <p>Meslek Eğitiminde okul, sektör ve Üniversite işbirliğinin yasalarla desteklenmesi.</p> <p>Gelişen bilim ve teknolojiye paralel olarak meslek eğitim politikasının güncellenmesi ve geliştirilmesine devam edilmesi.</p>
<p>7</p>	<p>Türkiye'deki Mesleki Eğitimi düzenleyen yasal alt yapının güçlü olması.</p> <p>Yaşam boyu eğitimin bir bütünlük içerisinde Mesleki Eğitimin parçası olması.</p> <p>STK rının Meslek eğitimine duyarlılığı ilgi ve alakaları</p>	<p>Var olan yasaları uygulayan kişilerin bilinçli bir şekilde yasaları uygulaması ve devam ettirilebilmesi.</p> <p>Uzman kişilerce bu yasaların güncellenmesi ve güçlendirilmesi, yerel ve bölgesel ihtiyaçlara göre takviye edilmesi.</p> <p>Yaşam boyu eğitimde STK lar ile işbirliğinin devam ettirilmesi, mevcut yasaların geliştirilerek uygulanması.</p>
<p>8</p>	<p>Trabzon'daki Mesleki Eğitim kurumlarından mezun olan kişilerin diğer eğitim kurumlarına göre girişimci yanlarının üstün olması.</p>	<p>Girişimcilik ruhunun geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi, nicelik olarak artırılması.</p> <p>Sektör ihtiyacına göre yeni alanların belirlenerek modül ve meslek kursu programlarının açılması</p>

2. GRUP

ZAYIF YÖNLERİ		
No	Trabzon İli Meslek Eğitiminin Zayıf Yönleri	Zayıf yönlerin güçlendirilmesine yönelik atılması gereken adımlar
1	<p>Mesleki eğitim kurumlarının meslek Odaları ile iletişim eksikliğinin olması. Buna bağlı olarak Mesleki eğitimde okul ve sanayi işbirliğinin zayıf olması.</p> <p>Sektörle eğitim kurumları arasındaki koordinasyon eksikliği mesleki eğitim ile sanayi arasında olması gereken işbirliğini asgariye düşürmektedir.</p>	<p>Okullarda bazı öğretmenlerin bu alanda görevlendirilmeleri ve meslek odaları ile sürekli iletişimin sağlanarak sorunların çözülmesinin sağlanması gerekmektedir.</p> <p>Meslek eğitimi ve sanayi ile arsında olması gereken diyalogun bir koordinasyon merkezi tarafından sağlanması. Sektörlerin, iş alanlarının, sanayinin, İşverenlerin ve mesleklerin tanıtılması sektörleri temsil eden STK larının mesleki eğitimin ve özellikle koordinasyon merkezinde görev ve sorumluluk alması.</p> <p>Sektörlerin ve STK larında içinde bulunduğu bir Mesleki Rehberlik Biriminin oluşturulması</p>
2	<p>Akademik başarıları düşük olan öğrencilerin meslek liselerine yönlendirilmesi.</p> <p>İlköğretimde tanıtım ve yönlendirmelerin gerektiği gibi yapılamaması.</p> <p>Toplumun mesleki eğitim konusunda bilgilendirilmesinde eksiklik olması.</p> <p>Öğrencilerin Meslek Liselerine ilgi alanlarına göre yönlendirilememesi veya yanlış yönlendirilmesi</p> <p>Kişi bilgi, yetenek ve becerilerinin dikkate alınmadığı bir mesleki eğitim sisteminin olması</p>	<p>Toplumun bilinçlendirilerek öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mesleki eğitime yönlendirilmesini sağlamak.</p> <p>Belli dönemlerle Mesleki kurumların bölgelerindeki ilköğretim okullarını ziyaret ederek öğrenci ve öğretmenleri meslekler konusunda bilgilendirmek.</p> <p>Velilerin ve öğrencilerin toplantı ve seminerlerle bilgilendirilmesi. Görsel ve yazısal basının mesleki eğitim konusunda kitleleri bilgilendirilmesinin sağlamak.</p> <p>Okulların, sınıf ve rehber öğretmenlerinde başarısız</p>

		<p>öğrencilerin meslek okullarını başarabileceğine dair yanlış kanının ortadan kaldırılması.</p> <p>Eğitimcilerin, eğitim kurumu yöneticilerinin anne ve babaların meslek eğitimi konusunda doğru ve bilinçli yönlendirilmesi bilgilendirilmesi, yönlendirmelerin ilköğretimden başlaması</p>
3	Okulların beceri eğitimi göreceğ öğrenciler için uygun işletme seçememesi	Öğrencilerin mesleklerine uygun işletmelerde beceri eğitimin görölmesini sağlamak ve bunun için okullarda bu işle profesyonelce ilgilenecek bir öğretmen görevlendirmek.
4	<p>Öğrencilere girişimcilik ruhunun aşıl原因amaması.</p> <p>Mesleki eğitim alan öğrencilerin girişimcilik ve imkânlar konusunda yeterince bilgilendirilmemesi</p> <p>Teorik bilgilerin pratik uygulamalardan daha fazla olması</p>	<p>Meslek liselerinde girişimcilik dersinin profesyonelce verilmesi gerekmektedir.</p> <p>Meslek okulu öğrencilerinin girişimcilik konusunda bilgilendirilmesi, teşvik edilmesi, girişimciliği özendirilecek atılımların yapılması. Kurum, kuruluş ve STK ortaklığında bir rehberlik merkezi/ biriminin oluşturulması.</p> <p>Uygulama derslerinin saatini arttırmak.</p>
5	<p>Öğretmen merkezli eğitim sistemimizin olması.</p> <p>Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yeni öğretim metotlarına uyum sağlayamaması</p> <p>Ekonomik zorluklar nedeniyle öğretmenlerin heyecanı yitirmiş olması ve yenilikleri takip etmemeleri.</p>	<p>Öğrenci merkezli bir meslek eğitim sistemine geçmek.</p> <p>Hizmet içi eğitim programlarını geliştirmek ve gelişimlerini desteklemek.</p> <p>Öğretmenlerin ekonomik açıdan desteklenmesi, (döner sermaye ile), Ayın öğretmeni seçilenin de ekonomik açıdan desteklenmesi.</p>

6	<p>Yaşam boyu öğretim sisteminin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli çabanın yapılmaması.</p> <p>Eğitim sisteminin öğrenci merkezli olmaması</p> <p>Kaliteli bir meslek elemanı yetiştirilememesi.</p> <p>Meslek okullarının teknolojiye uygun donanıma sahip olmaması.</p>	<p>Eğiticilerin bilgi ve becerilerini, tekâmül ve hizmet içi eğitim programları ile geliştirebilecekleri bir ortamın oluşturulması. Bu ortama sektör temsilcilerinin ve STK ların dâhil edilmesi. Piyasa şartlarının ihtiyacına göre meslek elemanı yetiştirilmesi.</p> <p>Öğrencilerin stajlarını yapabilecekleri koordinasyonu sağlayacak bir merkezin oluşturulması</p> <p>Öğrencilerin eksik yönlerini gidermek için destekleme kursları ve etüt programları uygulamak. Öğrenmede bireysel farklılıkları dikkate alan öğrencilerin bilgi beceri ve tutumlarını sergileyebilecekleri çoklu değerlendirme fırsatları sunan alternatif değerlendirmeler yapmaktır.</p> <p>Teknolojiyi yakinen kullanan işletmeler ile diyalogun artırılarak yerinde eğitim yapılması gerekmektedir.</p>
7	<p>Meslek okullarının açılmasına bölgenin ihtiyaçlarının ve potansiyelinin gözetimelememesi</p> <p>Bölgenin özelliğine göre bölümlerin bürokrasi engeline takılarak açılmaması</p>	<p>Meslek okullarında bölüm ve branşlar açılırken mutlaka yörenin ve bölgenin sosyo-ekonomik gereksinimlerine uygun branş ve bölümlerin açılması. Bölümler açılırken bölgenin ihtiyaçları göz önüne alınmalı.</p> <p>Meslek liselerinde okuyan öğrencilerinin sosyal yönden de yetiştirilmesi sağlanmalıdır.</p>

3. FIRSATLAR

FIRSATLAR		
No	Trabzon İlinde Meslek Eğitimin sunduğu fırsatlar açısından değerlendirilmesi	Fırsatların değerlendirilmesine yönelik atılması gereken adımlar
1	<p>Trabzon'un Uluslar arası ticaret ve transit yol güzergâhı üzerinde olması (İpek Yolu, Kafkasya, Orta Asya, İran) bölge için yeni sektör ve branşların istihdam alanına katılmasını sağlayacaktır. Özellikle Avrupa Birliğine üyelik sürecinde Trabzon limanının AB doğudaki en uç limanlarından biri olması yeni istihdam alanlarının açılması ile beraber yeni meslekleri de zorunlu kılmaktadır.</p>	<p>Özellikle uluslar arası ve deniz aşırı taşımacılık ve lojistik alanında oluşabilecek istihdam alanları ve yeni meslekler açısından bölgenin taranması ve ihtiyaç analizlerinin yapılması gerekmektedir.</p> <p>Trabzon taşımacılık sektöründe bir lojistik merkez olabilir. Bu merkezin oluşması ve güçlenmesi bazı meslek gruplarının Trabzon da eğitimi ile sağlanabilir.</p> <p>Ürünlerin dağıtılması, hammadde temininde kolaylıklar, teknik elemanın ve teknik desteğin bulunması sebebi ile ilimize gelecek firmaların artmasıyla birlikte istihdam olanakları daha da artacaktır.</p> <p>Hizmet ve tedarik sektörü ile ilgili meslekler geliştirilebilir. Bu meslekler gerekli bölge dillerinin eğitimleri ile takviye edilebilir.</p> <p>Meslek eğitim imkânlarının araştırılarak, özellikle lojistik alanında, Kafkasya ve Orta Asya Bölgesi'nde ki ülkelerle işbirliği içinde istihdam olanakları arttırılabilir.</p>
2	<p>Trabzon da bir Organize sanayi bölgesinin faaliyet göstermesi.</p> <p>Organize sanayi bölgesini destekleyen küçük sanayi sitelerine sahip olunması</p>	<p>Meslek lisesi öğrencilerine geniş beceri eğitimi imkânı sağlaması ve sonrasında personel olarak istihdam edilmeleri.</p> <p>Meslek Okulu öğrencilerine beceri ve staj imkânı sağlamak amacıyla bir koordinasyon ve yönlendirme biriminin oluşturulması. Mesleki teknik eğitimcilerin beceri ve yeteneklerini</p>

		<p>geliştirmek için organize sanayi bölgesi ile işbirliğine gidilmesi</p> <p>Organize sanayi bölgesindeki Sanayi kuruluşları meslek eğitimin entegre edilmeliler</p> <p>Meslek liselerinin organize sanayi ile birlikte çalışabilecek şekilde yapılandırılması.</p> <p>3308 sayılı yasa gereği öğrencilerin iş başı eğitiminin yapılması,</p>
3	<p>Güçlü bir Karadeniz Teknik Üniversitesi</p> <p>Özel üniversite ve diğer kademedeki özel eğitim kurumlarına sahip olması</p> <p>Tüm meslek dallarında örgün ve yaygın alanda eğitim verecek mesleki ve teknik eğitim kurumlarının bulunması.</p> <p>Uluslar arası etkinliklerin yapılabileceği; dünya ticaret merkezi gibi tesislere sahip olunması.</p> <p>Mesleki eğitime bilgi ve kaynak sağlayabilecek kamu kurumlarının bölge müdürlüklerinin olması</p>	<p>Üniversite ile işbirliği kurularak, meslek eğitiminde eğitim seviyesinin yukarıya doğru çıkarılması. Tüm meslek alanlarında ilgili sektör ve ortaöğretim kurumlarının üniversite kaynaklarından faydalanması.</p> <p>Özellikle yeni açılacak Üniversitede Kafkasya ve Orta Asya ülkelerine yönelik eğitimlerin (dil, meslek) müfredat programlarına alınmasını sağlamak. Bu kapsamda Üniversite eğitiminin birinci derecede Rusça, Gürcüce, İngilizce ve Sinoloji (Çince) dil eğitimlerini desteklemesi.</p> <p>Sektörün ihtiyaç duyduğu alanlarda ara eleman yetiştirecek eğitim programları düzenlemek. Yeni iş fikirlerinin oluşması</p> <p>Eğitim kurumları ile sektör arasında işbirliğini geliştirmek. AR-GE çalışmaları ve proje çalışmalarında işbirliği yapılması.</p>
4	<p>Hizmet sektörünün geniş olması,</p> <p>Sahil kenti oluşu, yayla turizmüne müsait olması. Tarihi, kültürel ve doğal turizm potansiyelinin</p>	<p>Meslek lisesi öğrencilerine geniş beceri eğitimi imkânı sağlaması ve sonrasında personel olarak istihdam edilmeleri.</p> <p>Keşan dokuma, hasır bilezik, gümüş</p>

	<p>bulunması. Yöresel el sanatlarının ve kültürel değerlerin zenginliğinin bulunması</p> <p>Kafkasya, Rusya Cumhuriyetleri ve Orta Asya ülkeleri için Kongre merkezi olması. Aynı ülkeler için Uluslar arası sağlık rehabilitasyon merkezi olma imkânı. Özellikle Karadeniz'e kıyı ülkeler için</p>	<p>kazazlık, hasır sandalye örücülüğü gibi yöresel el sanatlarının geliştirilmesi,</p> <p>Turizm sektörüne yönelik eleman yetiştirilmesi ve çalışanların eğitimi.</p> <p>Okul işyeri diyalogu ile sanayideki yeni teknik ve teknolojileri eğitime aktarmak ve bu yönde işbirliğine gidilmesi.</p> <p>Trabzon'un Turizm sektöründe önemli potansiyeli olabilir. Özellikle iç turizmin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek yayla doğa turizmi için geniş mesleki eğitim imkânları aktif hale getirilebilir.</p> <p>Sağlık rehabilitasyon merkezi olma kapsamında sağlık sektöründeki bilinen ama Türkiye'de uygulaması sıkça görülmeyen meslekler için eğitim programları geliştirilebilir.</p> <p>Örneğin: Masörlük, kaplıcalar için sağlık personeli, hidrojimnastik, rehabilitasyon meslekleri, tıbbi laborantlık, tıbbi teknisyenlik, yaşlı bakım, hasta bakım v.b.</p> <p>Bu sektörde eğitim alacak personel ile geniş istihdam alanları yaratılabilir.</p> <p>Eğitim için güçlü bir alt yapısı olan Karadeniz Teknik Üniversitesi ve buna bağlı Meslek Yüksek Okulları ile işbirliğine gidilebilir.</p>
5	<p>Trabzon'da geliştirilebilecek meslek alanları vardır. Özellikle gemi inşası, ahşap kotra, ayakkabıcılık, denizcilik, su ve su ürünleri Trabzon bölgesi için yeni istihdam alanları taratabilir.</p> <p>Doğal gazın Trabzon'a yakın bir zamanda gelecek olması.</p>	<p>Bu meslek alanlarıyla ilgili mesleki ve teknik eğitimin verilmesi. Bu alanlarla ilgili yüksek öğretim bölümlerinin açılması.</p> <p>Ticaret ve sanayi odaları ile işbirliği arttırılmalı. Meslek eğitim kurumlarının gemi yapıcılığı ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gitmelidirler.</p>

	Trabzon un teşvik kapsamında alınması dolayısıyla yeni istihdam alanlarının oluşması	<p>Merkezi yönetim olayın içine çekilmelidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknik Resim • Tasarım • Modelcilik • Dizayn • Pazarlama <p>Doğal gaz ve tesisatı alanında aranılan kalifiye elemanları yetiştirmek ara eleman yetiştirmek.</p> <p>Yeni yatırımların yapılması ile birlikte iş ve istihdam olanaklarının artması buna bağlı olarak yeni meslek eğitimi alanlarına ihtiyaç duyulması</p>
6	Trabzon'da Türkiye ye mal olmuş marka ürünlerin olması (Vakıkebir Ekmeği-Akçaabat Köftesi-Tereyağı-Hamsiköy Sütü)	<p>Marka ürünleri istenilen standartta üretecek kalifiye eleman yetiştirmek. Özellikle Gıda teknolojileri konusunda mesleki eğitim almış kalifiye elemanların yetiştirilmesi</p>
7	Etkin bir Medya grubunun özellikle TRT bölge müdürlüğünün ve güçlü basın merkezinin olması	<p>Mesleki Teknik eğitimin tanıtımı ve yaygınlaştırılmasında bölge medya olanaklarının kullanılması</p> <p>Medyanın eleman ve eğitim ihtiyacının karşılanması</p>
8	<p>Tarım alanlarının kısıtlı olması alternatif üretim teknikleri açısından fırsatlara dönüştürülmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organik Tarım • Alternatif Tarım • Seracılık • Hayvancılık (et, deri ve süt) • Su ürünleri • Orman ürünleri <p>Denizcilik sektörüne haiz özel</p>	<p>Tarım, Orman ve Hayvancılık gibi sektörleri destekleyecek olan meslek alanlarının meslek eğitim sistemi içine alınması</p> <p>Tarım meslek lisesinde branşların ve alanların bölgenin ihtiyacına göre yeniden düzenlenmesi. İşleme ve ürün değerlendirme meslek eğitimlerinin verilmesi. Meslek eğitiminin gıda teknolojilerini takip edecek şekilde yeniden düzenlenmesi.</p>

	ürünlerin, çay ve fındık gibi endüstriyel ürünlerde alternatif ürün çeşitlenmesine gitmek.	Denizcilik ve endüstriyel tarım sektörüne kalifiye eleman yetiştirmek.
9	Kırsal göç ve kentleşme olgusunun meslek eğitimi açısından oluşturduğu fırsatlar. Genç ve eğitime açık nüfus potansiyelinin meslek eğitimi ve istihdam açısından değerlendirilmesi. Kadın nüfusun meslek hayatına kazandırılması	Meslek eğitim merkezleri, Halk eğitim merkezleri ve meslek eğitimi kapsamında olan tüm STK ve meslek odalarının meslek eğitimini ve istihdamı artıracak önlemler konusunda işbirliği ve koordinasyona gitmeleri <ul style="list-style-type: none"> • Kreş ve anaokulları • Otomotiv ve yan sanayideki gelişmeler

4. GRUP

TEHLİKELER		
No	Trabzon İlinin Meslek Eğitimi açısından maruz kaldığı tehlikeler	Tehlikelerin bertaraf edilmesine yönelik atılması gereken adımlar
1	<p>Göç alıp göç veren bir il olması</p> <p>Trabzon bölgesinin göç vermesine bağlı olarak Trabzon iline sanayi yatırımlarının yapılmaması ve yetişmiş elemanın olmayışı.</p> <p>Trabzon'da Meslek liselerinden mezun olan öğrencilerinin büyük bir bölümü Trabzon ili içerisinde kendi alanlarında istihdam edilememektedir.</p>	<p>Kent nüfusuna katılan insanların mesleki eğitime alınması.</p> <p>Nitelikli elemanların bölge dışına çıkması teşvik ve desteklerle engellenmelidir.</p> <p>En kısa zamanda yeni iş alanların açılması için teşviklerin artırılması, kurum ve kuruluşlar arası koordinasyonun sağlanması</p> <p>Mesleki eğitimin bölgenin ihtiyaçlarına göre verilmesi sağlanmalıdır.</p> <p>Çalışma ve Sosyal Güvenlik birimleri bölgede meslek alanlarında istihdam edilecek sayıları belirlemeleri.</p> <p>İstihdam alanlarının belirlenebilmesi ve bu alanlara göre meslek eğitimlerinin planlanabilmesi için Samsun'da sektörlere ve branşlara göre bir iş piyasası analizinin yapılması. Bu analiz çerçevesinde meslek örgütleri ve STK ları ile işbirliğine gidilmesi.</p>
2	<p>Mesleki eğitimin, rekabet ve kalitede belirli bir standardı yakalayamamış olması.</p> <p>Meslek standartlarının belirlenmemesi ve belirsizliğin düzeltilmesi için herhangi çabanın olmaması. Meslek standartlarına bağlı olarak eğitim standartlarının belirlenmemesi.</p>	<p>Meslek liselerinden alınan diplomaların, özel kurslardan alınan sertifikalarla denkliğini sağlamak.</p> <p>Meslek liselerindeki eğitim kalitesini özel ve başarılı kursların seviyesine çıkarılması</p> <p>Meslekleri, kimin nasıl yapacağı belirlenmeli. Belgelendirme yoluna gidilmeli.</p>

	<p>Mesleki eğitim veren kurumların eğitim sistemlerinde farklılıkların olması. Farklı diploma ve sertifika standartlarının olması</p> <p>Mesleki eğitimde etkin bir sosyal güvenlik sisteminin olmaması.</p> <p>İşletmelerde çalışanların ekonomik ve sosyal haklarının yetersizliği</p>	<p>Her bir meslek için meslek standartları oluşturulması ve buna bağlı olarak eğitim standartları belirlenmeli. Bütün bu çalışmalara STK ve Meslek Odaları ortak olmalı</p> <p>Ülke genelinde Sertifika ve Diploma standardı geliştirilmeli. Sertifikaların eşdeğerliliği konusunda bir koordinasyon birimi oluşturulmalı</p> <p>Sosyal güvenlik sistemleri iyileştirilmeli. Denetimdeki çok başlılık ortadan kalkmalı. Meslek okulu öğrencileri bu sosyal güvenlik sistemine daha iyi bir şekilde entegre edilmeli</p> <p>Kayıt dışı ekonomiyi zorlayan koşulların yüksek vergi oranları yüksek SSK primlerinin vb. olumsuz koşulların ortadan kaldırılması</p>
3	<p>Çevre tarafından sevmediği mesleğe yönlendirilen öğrencilerin eğitilmesinin zorluğu.</p> <p>Veliler ve öğrencilerde olan önyargının kırılmaması. Öğrenci ve ebeveynlere meslek okullarının faaliyet alanı ile ilgili olarak verilen rehberlik hizmetlerinin yetersizliği ve bu durumdan kaynaklanan ve giderek artan eğilimi gösteren meslek eğitimine olan ilgisizlik</p> <p>Meslek seçiminde ailelerin çocuklarının yetenekleri doğrultusunda değil de kariyer sahibi olabileceği bir mesleğe yöneltmesi ve Mesleki eğitime olumsuz bakış açısı; İş beğenmeme</p>	<p>Öğrencilerin iyi takip edilip, ilgi ve yeteneklerine uygun olarak sevdiği bir meslek dalına yönlendirmek.</p> <p>İlköğretim okullarından başlanarak mesleki eğitim tanıtılmalı.</p> <p>İlköğretim sürecinde rehberlik ve psikolojik eğitim sisteminin düzenlenmesi.</p> <p>Meslek odaları ve STK larının rehberlik ve tanıtım hizmetinde daha faal olmaları</p> <p>Aileleri yönlendirecek Mesleki eğitimi özendirici projeler yapılmalı</p>

4	<p>Meslek odaları, kuruluşları ve STK ları meslek okulları arasında etkin iletişim kurulamamaktadır.</p> <p>Sivil toplum örgütlerinin mesleki eğitimle ilgili yapısal sorunlarının bulunması</p>	<p>Meslek odalarıyla okullar arasında etkin bir iletişimin sağlanması. İşletmelere 3308 sayılı kanunun etkin bir şekilde uygulanması sağlanmalı.</p> <p>Mesleki eğitime duyarlılıklarını artıracak projeler uygulayacak yasal düzenlemeler yapılmalı</p>
5	<p>Eğitim standartlarının ve sertifikasyon sisteminin belirsizliği</p> <p>Mesleki eğitimin yönetim kademesinde çalışanların mesleki kariyere sahip olmamaları.</p>	<p>Kurs, sertifika ve diploma programlarının AB ile uyumlu hale getirilmesi</p> <p>Mesleki eğitimle ilgili karar vereceklerin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmaları ve il merkezinde iletişim merkezinin olması (Mesleki rehberlik ve koordinasyon).</p> <p>Mesleki eğitimle ilgili kararlarda iş hayatında ve mesleki eğitimde tecrübe ve deneyimli kadrolara danışılması ve bunlardan rehberlik hizmeti alınması. Mesleki okul yönetiminden mesleki tecrübe aranması</p>
6	<p>İhtiyaç belirleme ve veri tabanının olmaması</p> <p>Meslek okullarında açılan bölümlerin bölge ve yöre ihtiyaçlarına göre belirlenmemesi ve bu ihtiyaçlara yanıt verememesi</p>	<p>Mevcudun kayıt altına alınması stratejik gelişme perspektiflerine göre planlama yapılması</p> <p>Çevredeki şartlar ve iş piyasası ve istihdam olanaklarının araştırılarak, bu ihtiyaçlara göre bölümlerin açılması veya desteklenmesi, gereksiz ise kapatılması.</p>
7	<p>Sanayinin hızla gelişen teknolojiye ayak uyduramaması. Sanayinin geliştirilmemesi, buna paralel olarak istihdam yetersizliği.</p>	<p>Teknolojiyi okula değil okulun sektöre götürülmesi, ilde sanayinin geliştirilmesi yönünde bir stratejik bir planının bir an önce gerçekleştirilmesi.</p>

	<p>Stratejik plan eksikliği nedeni ile mesleki eğitimin yönlendirilememesi</p> <p>Mesleki eğitime ayrılan ekonomik kaynağın yetersizliği</p>	<p>Bölgesel kalkınma planlamalarının yapılması ve uygulanması</p> <p>Kaynak artırılması sağlanmalıdır. Meslek okullarının döner sermaye bütçelerinin okullara devredilmesi.</p>
8	<p>Girişimciliğin önündeki ekonomik kültürel ve bürokratik engeller</p>	<p>Bürokratik engellerin kaldırılması, mesleki eğitimi özendirilecek kültürel değişimi sağlayacak projeler yapılmalı ve girişimci yetiştirecek inkübatör merkezler kurulmalıdır.</p>
9	<p>Üniversite sınavlarına girişte fırsat eşitliğinin olmayışı.</p>	<p>Meslek Eğitimi mezunlarının alanları ile ilgili sınavsız yüksek öğrenim hakkı sağlanmalıdır. Üniversite ve yüksek okul girişinde karşılaşılan engeller meslek eğitimine olan ilgiyi azaltmaktadır.</p>

DEĞERLENDİRME

Trabzon Akçaabat Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesinde 11 Ekim 2005 tarihinde yapılan Trabzon ili Mesleki Eğitimi'nin geniş ve detaylı bir analizi yapılmış Trabzon ilinin Mesleki Eğitimi, güçlü ve zayıf yönleri açısından, karşı karşıya bulunduğu tehlikeler ve oluşan fırsatlar açısından değerlendirilmiştir.

Jeopolitik konumu Kafkasya, Orta Asya ve Rus Cumhuriyetlerine olan yakınlığı ve geleneksel İpek Yolu güzergâhında bulunması Trabzon için önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu avantaj doğal bir güçlü yan olarak değerlendirilebilir, buna bağlı istihdam alanlarının hayata geçirilmesinde önemli bir etken olabilir. Öncelikli olarak iki önemli hareket noktası görülmektedir.

Birincisi: Trabzon'un yukarıda belirtilen bölgelere olan bu tarihsel ve kültürel bağının istihdam alanı ve buna bağlı olarak yeni mesleklerin ve meslek eğitimin geliştirilmesi açısından ele alınması; İkincisi: jeopolitik konumun birinci şıkta belirtilen özellikler ile özdeşleştirilerek gene istihdam alanı ve buna bağlı olarak yeni mesleklerin ve meslek eğitimin geliştirilmesi açısından değerlendirilmesidir.

Özellikle Trabzon'da bulunan mevcut güçlü Eğitim Kurumlarının, özellikle Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Yüksek Okulları, Özel Üniversite ve Eğitim Kurumları ile desteklenmesi istihdam ve meslek eğitimi açısından önemli artıları beraberinde getirecektir. Bu Eğitim Kurumlarındaki eğitimin Trabzon'un hitap ettiği coğrafyanın ihtiyaçlarına ve gereksinimlerine göre tasarlanması halinde, Trabzon'un güçlü yanı olan bu konumun getireceği artılar çok daha belirgin bir şekil alacaktır.

Bu avantajın en belirgin olarak gözüküğü alan taşımacılık sektörü ve buna bağlı Trabzon'un lojistik merkez olma özelliğidir. Bu özellik açısından Trabzon Türkiye'de Karadeniz'e kıyısı ve limanı olan tüm kentlerden avantajlıdır. Avrupa Birliği Üyeliği sürecinde Trabzon kenti limanı ile birlikte Avrupa Birliğinin doğudaki en uç limanı olacaktır. Avrupa'da yaygın olan nehir-deniz taşımacılığı, özellikle REN-MAİN-TUNA Kanal ve Nehir taşımacılık sistemi ve bunlara ilaveten DON ve VOLGA nehir taşımacılık sistemlerinin AB taşımacılık sistemleri içerisindeki yerinin Trabzon'un hitap ettiği coğrafya bir bütün olarak değerlendirildiğinde Trabzon'un istihdam ve meslek eğitimi açısından elinde bulundurduğu gücün değeri belirgindir. Bu avantajın en Avrupa Birliğine olan üyelik süreci içerisinde iyi değerlendirilmesi ve gerekli atılımların yapılması gerekmektedir.

Trabzon için en önemli fırsatlardan birisi şüphesiz bölgeye yapılması kararlaştırılan doğalgaz dağıtım yatırımlarıdır. Bu sektörün istihdam ve meslek eğitimi açısından geliştirilebilir geniş bir potansiyeli vardır.

Bu gücün değerlendirilmesi için gerekli olan Eğitim Kurumları ve beşeri insan kaynakları Trabzon'da mevcuttur. Bu gücün değerlendirilmesi tüm Kurum ve kuruluşların, eğitim kurumlarının ve STK'nın işbirliğini zorunlu kılmaktadır.

Trabzon'un meslek eğitimi açısından zayıf yönleri değerlendirildiğinde diğer Karadeniz'e kıyısı olan diğer illerden farklı olmadığı görülmektedir. Trabzon'ın coğrafi yapısı ve tarım alanlarının çok kısıtlı olması büyük bir dezavantaj olarak değerlendirilebilir. Türkiye genelindeki Meslek Eğitimi ve buna bağlı olarak istihdam sorunları Trabzon içinde geçerlidir. Bu zayıf yönlerin bertaraf edilmesi bir Gelişim Planı çerçevesinde değerlendirilen istihdam ve yörenin ihtiyaçlarına ve projeksiyonuna göre planlanması gereken bir Mesleki Eğitim programı çerçevesinde olmalıdır.

Fırsatlar açısından değerlendirildiğinde Trabzon'un coğrafi konumu bölgeye çok önemli fırsatlar vermektedir. Özellikle jeopolitik konum ve hitap ettiği coğrafya açısından Trabzon için çok geniş istihdam ve meslek alanları ortaya çıkmaktadır. Trabzon'un gelecekte Avrupa Birliği'nin doğudaki en uç nokta olması istihdam ve yeni meslekler açısından en büyük avantajdır. Eğer Trabzon limanı Avrupa Birliği'nin batıdaki en büyük limanları olan Bremerhaven ve Rotterdam limanları ile karşılaştırılırsa gelecekteki ekonomik potansiyelin gücü ortaya çıkacaktır. Mevcut doğal gücün en kısa zamanda avantaja dönüştürülmesi gerçekçi bir planla olabilir.

Trabzon'un fırsatlar açısından değerlendirilmesinde öne çıkan diğer bir olgu hitap ettiği coğrafya için önemli bir kültür ve sağlık ve merkezi olma imkânının olmasıdır. Gerek fuarcılık ve gerekse kongre ve kültür turizmi açısından Trabzon hitap ettiği coğrafya bakımında önemli bir avantaj sergilemektedir. Bu avantajların korunabilmesi ve fırsatların değerlendirilebilmesi ortak bir girişimcilik ve planlama gerektirmektedir.

Mevcut sistemleri, kurumları ve beşeri kaynakları ile Trabzon gelişmeye açık bir sağlık merkezi olma ihtimali güçlüdür. Gerekli olan bu tüm eğitim kurumları mevcuttur. Yapılması gereken bu eğitim kurumlarının yeni meslek ihtiyaçları konusunda desteklenmesidir.

Trabzon deniz ve denicilik ürünleri açısından geliştirilebilir fırsatları sunmaktadır. Özellikle gemi inşaat (ahşap gemi yapımı dahil) sanayi tersane işletmeciliği yeni istihdam alanları ve meslekler açısından önemli fırsatları sunmaktadır. Trabzon'un kalkınmakta olan öncelikli iller programına alınması bu sektörde önemli istihdam ve meslek alanlarını açılmasına ve geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bölgede organize sanayi bölgesinin bulunması ve yeni bölgelerin planlanması Okul-sanayi işbirliği ve meslek eğitimi açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Toprak yapısının geleneksel tarım ürünlerinin geliştirmesine engel değildir. Avrupa Birliği içerisindeki tarımsal gelişim ihtisaslaşmayı gerektirmektedir. Bu

kapsamda mevcut tarımsal ürünlerin AB standartlarına göre yeniden yapılanması, organik tarımın geliştirilmesi ve ürün yelpazesinin genişletilmesi yeni istihdam alanlarını ve yeni meslek alanlarının gerekliliğini zorunlu kılmaktadır.

Trabzon'un mesleki eğitim açısından karşı karşıya kaldığı en büyük tehlike şüphesiz bölgenin göç alıp veren bir il olmasıdır. Gerekli istihdam alanlarının oluşturulamaması halinde meslek eğitimi almış kalifiye elemanları bölgede tutmak mümkün olmamaktadır. Bu durum zincirleme bir tepkiyi meydana getirmekte kalifiye eleman eksikliğinden sektörlerin gelişimi ve güçlenmesi yavaşlamaktadır. Trabzon'un kalkınmakta olan öncelikli iller programına alınması ve buna bağlı olarak yörenin ihtiyacı ve gerekliliklerine bağlı olarak yapılacak bir planlama bu negatif gelişimi durdurabilir ve ters yöne çevirebilir.

Genel olarak yapılabilecek bir değerlendirmede Trabzon ilinin meslek eğitimi açısından çok geniş imkânları ve sektörleri olduğu tespit edilmektedir. Bu kapsamda öncelikli olarak değerlendirilmesi gerekenler arasında muhakkak yörenin jeopolitik konumu ve bu konumdan doğan meslek eğitimi ve istihdam alanlarıdır. Doğal kaynakları, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ve kısıtlı olsa dahi tarım orman ve hayvancılık alanlarında ürün yelpazesinin genişletilmesi ile oluşacak geniş mesleki eğitim ve istihdam imkânları vardır. Bu sektörlerde yapılacak fizibilite ve olabilirlik analizleri ile muhtemel yeni alan ve mesleklerdeki mesleki eğitimin boyutları ve nitelikleri tespit edilebilir ve bu yönde gerekli olan ilk adımlar atılabilir.

Tüm bu fırsat ve avantajların kullanılabilmesi istihdam ve meslek eğitiminin bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi ile mümkün olacaktır. Burada en büyük sorumluluk tüm Kurum ve Kuruluşlara, Eğitim Kurumlarına, STK na düşmekte ve bunların ortak noktada buluşup geleceklerini beraberce belirlemelerinde yatmaktadır.

Bu kapsamda Trabzon'da kurulması için çalışmaları başlatılan Sivil Toplum Güçlendirme Merkezinin bir an önce faaliyete geçirilmesi, bu merkezin görev ve sorumlulukları arasına, özellikle bir bütünlük içerisinde ele alınması gerektiğinden, **Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Danışmanlık** gibi aktivite alanlarının dâhil edilmesi gerekmektedir.